

وصیت نامه داریوش هخامنشی

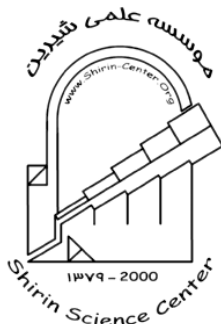
اینک که من از دنیا می‌روم ۲۵ کشور جزو امپراتوری ایران است. در تمام این کشورها پول ایران رواج دارد و ایرانیان در آن کشورها دارای احترام هستند و مردم آن کشورها نیز در ایران محترم شمرده می‌شوند. جانشین من فشیار باید همانند من در مفا این کشورها بکوشد و راه نگهداری این سرزمین‌ها این است که در امور داخلی آن‌ها مدافله نکند و مذهب و شعائر آن‌ها را محترم بشمارد. اکنون که من از این جهان می‌روم ۱۲ کرور دریک زر در فزانه سلطنتی دارم و این زر یکی از ارکان قدرت تو است. زیرا قدرت پادشاه فقط به شمشیر نیست بلکه به ثروت نیز هست.

البته به خاطر داشته باش که تو باید به این ذفیره بیفزایی نه اینکه از آن بکاهی من نمی‌گویم که در مواقع ضروری از آن برداشت نکن زیرا قاعده زر در فزانه آن است که هنگام ضرورت از آن برداشت شود اما در اولین فرصت آنچه برداشتی به فزانه برگردان. مادرت آتوسا بر من حق دارد و پیوسته وسایل رضایت خاطرش را فراهم کن.

ده سال است که من مشغول ساختن انبارهای غله در نقاط مختلف کشور هستم. من روش ساختن این انبارها را که با سنگ بنا می‌شود و به شکل استوانه است را در مصر آموختم و چون انبارها پیوسته تخلیه می‌شود، مشرات در آن به وجود نمی‌آید و غله بدون اینکه فاسد شود چند سال می‌ماند. تو باید بعد از من به ساختن انبارهای غله ادامه بدهی تا اینکه همواره آذوقه دو یا سه سال کشور ذفیره باشد غله جدید را بعد از اینکه بوی جاری شد به انبارها منتقل نما، و به این ترتیب تو هرگز برای آذوقه این مملکت دغدغه نفاهی داشت ولو دو یا سه سال پیای فشک سالی شود.

کانالی که می‌خواستیم بین شط نیل و دریای سرخ ایجاد کنیم، به اتمام نرسیده و تمام کردن آن از نظر بازرگانی-جنگی خیلی اهمیت دارد و تو باید آن کانال را به اتمام برسانی و عوارض عبور کشتی‌ها از آن نباید آنقدر سنگین باشد که نافدایان ترجیح دهند که از آن عبور نکنند. اکنون قشونی به مصر فرستادم تا اینکه در قلمرو ایران نظم و امنیت برقرار سازد ولی فرصت نکردم قشونی به یونان بفرستم. تو با ارتشی نیرومند به یونان حمله کن و به آنان بفهمان که پادشاه ایران قادر است مرتکبین فجایع را تنبیه نماید. توصیه دیگر من این است که هرگز دروغگو و متملق را به خود راه مده چون هر دو آنها آفت سلطنت هستند. هرگز عمال

دیوان را بر مردم مسلط مکن و برای اینکه آنها هنگام افذ مالیات بر مردم مسلط نشوند، قانونی وضع کرده که تماس عمال با مردم کم شود اگر این قانون را مفضا کنی آنها تماس زیادی با مردم نخواهند داشت. افسران و سربازان را راضی نگه دار. اگر با آنها بد رفتاری کنی آنها نمی‌توانند معامله متقابل کنند اما در میداین نبرد تلافی خواهند کرد ولو به قیمت کشته شدن خودشان باشد. امر آموزش را ادامه بده و بگذار اتباع تو بتوانند بفهمن و بنویسند تا فهم و عقل آنان فزونی یابد در این صورت با اطمینان بیشتر می‌توانی سلطنت نمایی. همواره مامی کیش یزدان پرستی باش اما هیچ قومی را مجبور نکن که پیرو کیش تو باشد و پیوسته به خاطر داشته باش هر کس باید آزاد باشد از هر کیشی که میل دارد پیروی نماید. پس از مرگ بدنم را بشوی و آنگاه در کفن بیچپان و در تابوت سنگی قرار بده و در قبر بگذار اما قبرم را مسدود نکن تا هر زمانی که بخواهی تابوت سنگی مرا ببینی و دریابی که پدرت زمانی پادشاهی مقتدر بوده و تو نیز چون من خواهی مرد. با دیدن تابوت من غرور و فودفواهی بر تو غلبه نخواهد کرد. اما وقتی مرگ فود را نزدیک دیدی بگو که قبر مرا مسدود نمایند و وصیت کن تا پسرت نیز در مورد تو چنین نماید. زنهار، زنهار، هرگز هم مدعی و هم قاضی مشو و اگر نسبت به کسی ادعایی داری موافقت کن یک قاضی بی طرف آن را بررسی و مکم نماید. زیرا مدعی اگر قاضی شود ظلم خواهد کرد. هرگز از آباد کردن دست برنندار زیرا قاعده این است که وقتی کشور آباد نمی‌شود، به طرف ویرانی می‌رود. در آباد کردن، مفر قنات و امدات جاده و شهرسازی را در درجه اول قرار ده. عفو و سفاوت را فراموش مکن و بدان که بعد از عدالت برمیسته‌ترین صفت پادشاهان عفو است و سفاوت، ولی عفو موقعی است که کسی نسبت به تو فطا کرده باشد و اگر به دیگری فطایی کرده باشند و تو آن را عفو کنی ظلم کرده‌ای. بیش از این چیزی نمی‌گویم و این اظهارات را با مضمور کسانی غیر از تو که اینجا هستند عنوان داشته‌ام تا اینکه بدانند من قبل از مرگ این توصیه‌ها را کرده‌ام و اینک بروید مرا تنها بگذارید زیرا اساس می‌کنم که مرگم نزدیک است.

Add: Jomhoori Street, No. 7444
Fasa, 74617-16948
Tel: (731) 333-1356
Fax: (731) 333-9977

www.shirin-center.org
info@shirin-center.org

تهیه و تنظیم از: **موسسه علمی شیرین**
Shirin Science Center

آدرس: فیابان جمهوری، پلاک ۷۴۴۴
فسا، کدپستی ۷۴۶۱۷-۱۶۹۴۸
تلفن: ۱۳۵۶-۳۳۳ (۷۳۱)
نمبر: ۹۹۷۷-۳۳۳ (۷۳۱)